

Kære græsserlaugs-medlemmer

Hermed beretning for sommeren 2020 i Skovvænget og Enghaven.

Om Skovvænget:

Vi startede året med at få fjernet en masse opvækst af ahorn, og da det var væk fik vi det fineste udsyn ud over engen. Nu kan alle se, at der her midt mellem Farum Sø og Farum By ligger en lille naturperle, og hver dag er der masser af borgere og børnehaver som stopper op og hilser på dyrene og nyder synet ud over engen.

Vi fik også ryddet op i mængden af væltede træer, det var faktisk flere kæmpe lastbil-læs træ som blev samlet sammen og kørt væk. Køernes vandingsanlæg blev flyttet op ved siden af lågen, og der blev lagt fliser så området omkring vandtruget ikke bliver trådt helt op i mudder. Græsserlauget plejer hvert forår at lave en oprydningdag i Skovvænget, men i år sprang vi over på grund af coronaen.

Køerne ankom 18. maj. Det er vist 3. sæson for Gajo, Malte og Knud. De havde en god overfart fra Værløse, og virkede tilfredse med at komme tilbage til deres kendte sommerresidens. En borger henvendte sig med en bekymring om at én af køerne havde tynd mave, og vi havde lidt ekstraordinær aktivitet i den anledning. Det skyldtes nok kostforandringen og da køerne jo skal styre rundt med fire maver, kan det sikker godt have givet lidt udfordringer. Det endte med at gå i sig selv igen - helt af sig selv.

Pileurten er vi ikke sluppet af med, men den ser heller ikke ud til at blive større. Den er blevet slået med le et par gange i løbet af sæsonen. Køerne æder lidt af den, og træder den i smadder i den løse jord.

Den gamle mor-ko, Gajo, har været plaget af et tilbagevendende sår ved det ene øje, og i løbet af sæsonen har Bjørn fra kommunen været ude og tilse og behandle, og derfor har Gajo været iført grime det meste af tiden.

I løbet af sæsonen gik det op for os, at vi også skal holde øje med slikstenen. Køerne skal altid have adgang til en sliksten som indeholder forskellige mineraler og andet, som er vigtigt for dyrenes trivsel og helbred. Sliksten kan også indeholde særlige stoffer som f.eks. får fluerne til at holde sig væk fra køerne, og en del af behandlingen af Gajos sår ved øjet, bestod i at skifte til en speciel (og dyr) sliksten.

Mange tilsynsførende har været flittige med at gøre notater, tak for det:

Stine har set en ræv.

Lars har set et rådyr-hun og har ledt efter sommerfugleæg, aurora på løgkarse, alt for få i år.

Henrik har måttet have Bjørn ud og skifte batteri på EL-hegnet.

Onsdag den 17. juni : Annika har set en grævlingemor med unge. Sammen dag så Henrik og hans kone Ulla også 2 grævlingeunger. (Vi er mange som er meget misundelige !)

Magne har fået Bjørn ud og sætte ny strøm på hegnet.

Anders har set 3 søde ræve lege inde i folden.

Robert har lært Malte at spise æbler.

Kommunen har slået græsset under hegnet så vi ikke taber så meget strøm.

Lars har hilst på en vældig flot ung ræv, ikke særligt sky.

Henrik har set en ræv i folden men på afstand.

Lige til højre for lågen er jorden trådt i eet stort pløre. Lars har brugt lidt tid på at finde ud af hvorfor, og *opdagede at det er lige under kastanietræerne, og at køerne rigtigt godt kan lide kastanier!* De kastanier som køerne kommer til at træde ned, lugter de sig frem til efterfølgende - som trøffelgrise! Og så *skal* hele området jo blive jokket til pløre.

Da vi nåede hen sidst i oktober skulle køerne virkelig arbejde for føden. Alt græs og alle brændenælder og alle små træer bliver gnavet helt ned, Lars er bekymret for om dyrene sulter, men Bjørn beroliger: "*Det er jo ikke ligefrem sådan at man kan tælle ribbenene*". siger han, og det er jo netop når græsset slipper op at køernes naturplejeindsats er allermest effektiv.

Men endelig, den 29. oktober, kom Bjørn og Frank med transportvognen og køerne ilede villigt og hjemmavant op i kareten og var tilsyneladende meget tilfredse med at skulle tilbage til vinteropholdet på de tørre jorder i Værløse. Vi glæder os til at se dem igen til næste år. Hvis man vil hilse på dyrene her i vinterhalvåret så kan man finde dem et eller andet sted i området omkring Søndersø, hvor de skifter lidt mellem forskellige folde.

Om Enghaven:

Det nyetablerede skovlandbrug Østerled har overtaget de fleste af Græsserlaugets hidtidige funktioner i Enghaven. Både Østerled, og vi selv, vil imidlertid meget gerne holde fast i traditionen om at græsserlauget gør en indsats i området, og i år har 5 passere været på banen i 6 uger. Det har givet Østerled en kærkommen aflastning og mulighed for at kunne tage på sommerferie.

Esben fra Østerled er glad for vores ordning. Det giver mening, at det græsserlaug som har passet området i mange år før Østerled, stadig er en lille del af hverdagen, og derudover er vi jo til stor hjælp i ferietiden, og i et par uger derudover.

I Enghaven er der både køer, får og geder, fordelt på 3 store og uoverskuelige folde, så her har der virkelig både været noget at *tilse*, og noget at *se til*. Der rykkes lidt rundt på dyrene så de græsser foldene i forskellige perioder, og det skal der også holdes styr på.

Det har været en udfordring at finde alle 19 får, men her i Enghaven er der også noteret flittigt i rapportbogen, tak for det:

Hans noterer: "*Har måske set 19 får (mindst 16) Godt vejr*". Sidst på ugen var der 19 får. Mogens var 5 dage om at finde alle 19 får, men så blev der også noteret både en ræv og en duehøg.

Catrine og Casper har set rådyr hver dag igennem 2 uger, og "*er sikre på 18 får*" - men "*det ku' godt være at de var der alle 19*". De har konstateret at der ER strøm på hegnet! Har set et egern og gederne er meget selskabelige.

Michael har noteret at sydfolden er blevet forlænget mod øst! (det vidste vi ikke i græsserlauget !!!) og dyrene har kastet sig over det friske græs! Også Michael har set rådyr hver dag. Molly har overtaget og har tjek på alle dyrene.

Gy har medbragt nedfaldsæbler, men det har ikke været nok til at lokke alle 19 får til tælling på én gang. *"Sluttede sæsonen af i skønt sensommer/tidligt efterårsvejr"*.

Til næste år regner Esben med at der kun skal tælles køer i Enghaven, antallet er ukendt da de meget forhåbentligt gerne skulle nedkomme med nogle kalve. Det bliver spændende! Det er snart flere år siden vi sidst oplevede at der kom kalve mens vi var på banen.

Og så alligevel: Måske kommer der nogle vædderlam på græsning sidst på sommeren. Men de er nemme at tælle!

I alt har vi i år ført tilsyn i hele 25 uger i Skovvænget og 6 uger i Enghaven, det synes vi selv er godt gået! Vi har fået også tilslutning fra 5 helt nye passere / passerfamilier, hjertelig velkommen til jer, det er dejligt at opleve at der *"er nogen derude"* som vil være med til at tage del i passionen for vores små naturperler.

Til slut vil vi gerne takke vores samarbejdspartnere, især tak til Bjørn og Frank fra kommunen og tak til alle vores passere. Vi håber i vil melde jer igen til næste år. Og kender i nogen som måske gerne vil dele oplevelsen *så har vi stadig enkelte ledige pladser*.

Venlig hilsen

Lars Henning Nielsen